

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

9. De impedimento ligaminis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

lum noleiras, qua nollet se obligare; tamen absolute voluit, dum voluit ordines suscipere. Hoc autem verum dirimit contractum: & qui sic intendit contrahere, peccat mortaliter, & excommunicationem ipso facto incurrit, Clementina vnica, de consanguinitate, & affinitate: quæ excommunicatio, Episcopalis est. Aliqui dicunt, etiam contrahere irregularitatem; inter quos sunt Palud. 4. in dist. 37. quæst. 1. Ant. 3. part. tit. 1. cap. 8. Nauarr. cap. 22. num. 52. sed non probatur hoc per textum aliquem; ob id, incertum est.

De impedimento ligaminis.

CAPVT IX.

Impedimentum ligaminis est matrimonium ratum, non consummatum: cum enim aliquis contrahit cum aliquo per verba de presenti, non tamen est subsequuta copula, dicitur matrimonium ratum, non consummatum; hoc autem impedit, ne, vno viuente, alter coniugum contrahere possit cum alio; & si contrahit, nullum est matrimonium, licet consummatum per copulam, & habeat filios, sed deber redire ad primum, cap. de despon. duorum. Ante Concilium Tridentinum, magnum sequebatur inconueniens; aliquando enim homines secundo contrahabant, nec poterant redire ad primum; quia primum forte fuerat clandestinum, & in foro exteriori probari non poterat: vnde cogebatur ab eodem foro exteriori manere in secundo, quod non erat matrimonium: at forum interius obligabat ad primum; ob id, Concil. Trid. vti diximus superius, matrimonia clandestina futura annullauit, nec vllum voluit esse matrimonium, quod non posset etiam in foro exteriori probari: vnde prædicta discordia cessat inter vtrumque forum.

Hic duo aduerte.

Alterum est, cum vnus coniugum, altero viuente, ipse tamen eum putans mortuum, probabili æstimatione ducit aliam, vel contrahit cum alio, non peccat; etiam si reddat, & exigat debitum, cum tamen primum sciuerit viuere, non amplius reddere debet. Quod si dubium tantum fuerit aliquod, abstineat a petendo, licet non a reddendo. Ille tamen coniux, qui viuus reuersus fuerit, tenetur recipere suam coniugem, nisi probetur

E e e habuisse

habuisse copulam cum secundo, postquam scivit illum esse superstitem. Ita tenet communis opinio Doctorum. Circa istud impedimentum tamen, nota, quod debet, non leuis, sed probabilis esse existimatio, qua putat coniugem mortuum, aliàs peccat contrahendo cum secundo. Probabilis existimatio absque scrupulo ea erit, quam iudex probabit, vel viri prudentes, vel ipse Confessarius cordatus, omnibus perpensis circumstantijs, iudicabit.

Alterum est, cum aliquis coniux contrahit cum altera, putans suam viuere vxorem, quæ reuera mortua est, non est matrimonium. Similiter, cum fit ex parte vxoris, quæ contrahit, putans viuere maritum. Et ratio est, quia tales non habent maritalem consensum, sed fornicarium. Ita habet Nauarr. c. 22. numer. 56. quod intelligitur, quando cum tali existimatioe contrahit, & scit se non posse ducere secundam, viuente prima, aliàs valet, vt habet Sylu. verb. matrimonium, 3. §. 3. quæ. 13. cum Nauarr.

De impedimento Iustitiæ publicæ honestatis.

CAPVT X.

Iustitia publicæ honestatis insurgit ex sponsalibus, & matrimonio rato, etiam nulla copula carnali intercedente. Quod ex sponsalibus insurgat, habetur c. vnico, de sponsal. in 6. Quod verò ex matrimonio rato, colligit Panorm. cap. sponsam, extra, de sponsal. per locum à minori. si sponsalia, quæ minus ligant, inducunt hoc impedimentum, ergo & matrimonium. Hoc autem impedimentum tale est, quod, qui spondit cum aliqua, non potest contrahere cum consanguinea ipsius, siue ipsa viuente, siue mortua, nec ipsa cum consanguineis sponsi, vsque ad quartum gradum, vt notat Panorm. cap. sponsam, de sponsal. Et idem dicendum est de matrimonio de presenti, etiam non intercedente copula. Aduerte autem, vnum ex capit. vnico, de sponsali. in 6. quod hoc impedimentum contrahitur ex sponsalibus, quæ sunt sponsalia sint nulla, propter aliquod impedimentum aliud, dummodo non sint nulla ex defectu consensus: vt, si sponsi erant ante usum rationis, aut amentes; aut dummodo non sint facta in generali; vt, si quis spondet ducere filiam cuiusdam, non de-

tertia